

*Конс. д. № 29/98г.
 9 окт. - 1.2/с. с. Софийско
 17 окт. - 24.1X.98г.
 3.11.98г.*

**ДО
 КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
 НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

ИСКАНЕ

**от група народни представители за обявяване
 противоконституционността на чл. 37, ал. 1, т. 1 и 2 и чл. 41, т. 3 от
 Закона за здравното осигуряване**

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Народното събрание прие Закона за здравното осигуряване (ЗЗО) - ДВ, бр. 70 от 1998 г. Законът урежда задължителното и доброволно здравно осигуряване, системата за социална здравна защита на населението, централния орган и териториалните подразделения на Националната здравноосигурителна каса.

Отделни разпоредби на закона противоречат на Конституцията в Република България, а именно чл. 37, ал. 1, т. 1 и 2 и чл. 41, т. 3.

В Конституцията на Република България в чл. 52, ал. 1 е категоричен: „Гражданите имат право на здравно осигуряване, гарантиращо им достъпна медицинска помощ и на безплатно ползване на медицинско обслужване при условия и по ред, определени със закон“.

В новоприетия закон за здравното осигуряване чл. 37, ал. 1 и 2 задължават гражданите да заплащат за всяко посещение при лекаря или стоматолога 1 на сто от минималната работна заплата, установена за страната, и за всеки ден болнично лечение по 2 на сто от минималната работна заплата, установена за страната, но не по-дълго от 20 дни годишно. Посоченото изискване влиза в противоречие с правото на гражданите на здравно осигуряване, тъй като те са направили осигуровка, а ще трябва да заплащат допълнителни суми. Получава се двойно заплащане за една и съща дейност - осигуряване на медицинска помощ. Освен това внасянето на суми не гарантира достъпна медицинска помощ, а тази достъпност е императивно изискване на Конституцията. Посочените мотиви в дебатите по закона от вносителите, че сумите са минимални не може да бъде прието по принцип, защото въпросът не е само до заплащането, а до противоречието с Конституцията, която изисква само здравно осигуряване и

безплатно ползване на медицинско обслужване при условия и по ред, определени със закон. Конституцията не визира никъде начина на заплащане, определен по приетия закон за здравното осигуряване. Безпринципна е постановката в дебата от вносителите, че това заплащане ще премахне дублирането и безцелните прегледи в здравните заведения. Отново се влиза в противоречие с Конституцията, тъй като се ограничава гарантирането на достъпна медицинска помощ.

Конституцията на Република България в чл. 14 повелява: „Семейството, майчинството и децата са под закрилата на държавата и обществото.“ Освен това, чл. 47, ал. 1 постановява, че отглеждането на деца до пълнолетието им се подпомага и от държавата. Това са едни от членовете на Конституцията, които определят Република България като социална държава.

Чл. 41, т. 3 от Закона за здравното осигуряване гласи:

„3. от осигурения член на семейството с по-висок доход - за малолетни, непълнолетни и пълнолетни неработещи членове на семейството му, които не са регистрирани като безработни, в следните размери:

а) двадесет на сто от половината от вноската, определена по реда на чл. 29, ал. 3 - един неосигурен член на семейството;

б) пет на сто от половината от вноската, определена по реда на чл. 29, ал. 3 - за всеки следващ неосигурен.“

Текстът на чл. 41, т. 3 противоречи на чл. 14 от Конституцията на Република България, тъй като семейството, майчинството и децата са под закрилата на държавата. Чрез посочените текстове на чл. 41, т. 3 държавата оттегля част от своята закрила към семейството и децата, задължавайки работещите членове на семейството да заплащат част от осигуровките за безработните и децата. По този начин семейството се лишава законодателно от закрилата на държавата и то по отношение на здравето, което Конституцията гарантира чрез своя чл. 52. Освен това, посоченият член от Закона за здравното осигуряване влиза в противоречие с чл. 47, ал. 1 от Конституцията, където е записано: „Отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и се подпомага от държавата.“ Вместо да подпомага, чрез Закона за здравното осигуряване и посочения чл. 41 държавата оттегля това подпомагане. Последниците от един такъв текст в Закона за здравното осигуряване са: продължаващото намаляване на раждаемостта, увеличаването на тежестите за семейството при неработещ член на семейството.

Уважаеми господа конституционни съдии,

Моля разпоредбите на чл. 37, ал. 1, т. 1 и 2, чл. 41, т. 3 от Закона за здравето осигуряване да бъдат обявени за противоконституционни.

При евентуална отмяна на чл. 37, ал. 1, т. 1 и 2 ал. 2 и ал. 3 на чл. 37 отпадат по обясними причини.

Моля като страни да бъдат конституирани президента на Република България, Главния прокурор на Републиката, министъра на здравеопазването, НОИ, КНСБ, КТ „Подкрепа“, Асоциация на демократичните синдикати, парламентарните групи, като особени субекти на конституционното правораздаване.

31.07.1998 г.

Народни представители:

1. Кирча Цофанов
2. Жечко Меравчов
3. Иван Жеков
4. Евген Киряков
5. Михаил Миков
6. Дора Янева
7. Антон Данаилев
8. Румен Олчаров
9. Иван К. Иванов
10. Стефан Стефанов
11. Румен Иванов Таков
12. Стефан Весел. Гайтешев
13. Александър Николов Димитров
14. Петър Бацаров
15. Стефан Стефанов
16. Георги Михайлов

- 17. Дорко Владимирович
- 18. Иван Васильевич
- 19. Иван Иванович
- 20. Иван Иванович
- 21. Иван Иванович
- 22. Иван Иванович
- 23. Иван Иванович
- 24. Иван Иванович
- 25. Иван Иванович
- 26. Иван Иванович
- 27. Иван Иванович
- 28. Иван Иванович
- 29. Иван Иванович
- 30. Иван Иванович
- 31. Иван Иванович
- 32. Иван Иванович
- 33. Иван Иванович
- 34. Иван Иванович
- 35. Иван Иванович
- 36. Иван Иванович
- 37. Иван Иванович
- 38. Иван Иванович
- 39. Иван Иванович
- 40. Иван Иванович
- 41. Иван Иванович
- 42. Иван Иванович
- 43. Иван Иванович
- 44. Иван Иванович
- 45. Иван Иванович

46. Туатр 1/2 дөмөзө Туорел Дег
47. Хукона Коузел ~~Туорел~~
48. Меркатыр Керб ~~Туорел~~
49. Аур Саар
50. Теспрн Коорун-4 ~~Туорел~~
51. Хеанс Уауааб ~~Туорел~~
52. Чанон Дунуорел ~~Туорел~~